

WOORD VOORAF

www.landvanreyen.be

Jawel, dit is de nieuwe naam van de gloednieuwe webstek van Natuurpunt Land van Reyen. Om je nog beter en sneller te informeren over de natuur in onze regio en de werking van onze afdeling. Je vindt er een overzicht van onze natuurgebieden Wolvenberg, Klein Zwitserland en de Molenbeekvallei, onze activiteiten, de werking van de kernen, onze persberichten, allerlei nieuwtjes, bijzondere waarnemingen, een beetje geschiedenis, inventarisaties, kaartmateriaal van de natuur in ons werkingsgebied, massa's foto's. Kortom, meer dan de moeite om deze webstek vanaf nu bij je favorieten onder te brengen en regelmatig te bezoeken.

Met alvast dank aan Carlos die dit titanenwerk tot een goed einde bracht.

Je kan ons via deze website ook contacteren voor informatie of vragen. Alle suggesties om deze webstek nog te verbeteren zijn welkom. Het is immers ook jouw webstek, als lid van Natuurpunt Land van Reyen. Samen maken we er een boeiend medium van.

Natuurlijk blijft ook deze Rietvink bestaan als informatiekanaal tussen afdelingsbestuur en leden. Vier maal per jaar word je via deze weg geïnformeerd over alles wat binnen onze afdeling gebeurt. En ook deze

winter hebben we weer heel wat boeiende activiteiten voor je klaar staan. Naast de klassieke wandelingen, beheerswerken, studiewerk en zo meer is er opnieuw een gezamenlijke winteractiviteit met onze buurafdeling Zuidrand Antwerpen: een meer dan interessante diaavond over Vlaamse en Indiase natuur. Niet te missen.

Graag nodigen we je ook uit op onze jaarlijkse algemene leden-vergadering op vrijdag 24 januari, ditmaal in Lint. Je krijgt een kort overzicht van onze belangrijkste realisaties over het voorbije jaar, gevolgd door een verzorgde receptie. Een gelegenheid om onze actieve vrijwilligers en andere leden van Natuurpunt (beter) te leren kennen.

Zo hopen we je enkele warme, gezellige momenten te bezorgen in de kille en donkere winterperiode, vooraleer de natuur binnen enkele weken terug teken van leven geeft en ons naar buiten lokt.

Rest me alleen nog, mede namens alle bestuursleden, je een warme kerst en een sprankelend nieuwjaar toe te wensen. Laat 2003 een ongelooflijk inspirerend jaar worden voor jou en allen die je dierbaar zijn.

Bert Andries

MOLENBEEKVALLEI

Dag van de Natuur : zaterdag 16 november 2002 **TV1 journaal op bezoek in de Molenbeekvallei**

Op de Dag van de Natuur nodigt Natuurpunt traditiegetrouw iedereen uit om op een actieve manier deel te nemen aan natuurbeheer in onze natuurgebieden. In de herfst zijn er immers heel wat beheerswerken noodzakelijk. Er wordt geplant, gemaaid, gegraven, gekapt, geknot dat het een lieve lust is. Hiervoor komt een beetje hulp van leden en niet-leden goed van pas, en krijgt iedereen de kans om onze natuurgebieden op een heel andere manier te ontdekken. De frisse herfstlucht krijg je er gratis bij.

Wel een beetje mistig, maar verder zacht, windstil herfstweer dit jaar.

In de Molenbeekvallei werden opnieuw een aantal eeuwenoude knotwilgen geknot. Dit is een noodzakelijke aanleggenheid om te voorkomen dat de wilgen door de zware takken zouden inscheuren, wat het einde zou betekenen voor de wilg in kwestie. Oude knotbomen bieden heel wat nestgelegenheid voor zangvogels en vooral voor de Steenuil. De natuur- en landschappelijke waarde van knotwilgen is dus belangrijk genoeg om er een dagje zwoegen voor over te hebben.

Ditmaal werden de jonge loten van de wilgen ook verkocht aan de inwoners van de gemeente tijdens de actie **Behaag Natuurlijk** van Natuurpunt (30/11/02) in samenwerking met de milieuraad en het

gemeentebestuur. Zo dragen we ons steentje bij tot het behoud en herstel van knotwilgenrijen in onze regio.

Buiten onze actieve vrijwilligers en leden hadden we dit jaar ook de jongverkenners van de scouts van Boechout uitgenodigd om een handje toe te steken. Deze scoutsgroep is al jaren onze belangrijkste hulp bij grote beheerswerken. Het enthousiasme van de jongverkenners kende ook dit jaar geen grenzen. Eerst even luisteren naar wat uitleg over de Molenbeekvallei en over knotwilgen, hun belang voor het landschap en de natuur. Dan een snelcursus "gebruik van kapmes en handzaag". Verder: hoe maak ik van een knotwilgtak een bruikbare 'poot'? Het vuistdikke gedeelte van de mooiste rechte takken wordt op een lengte van ongeveer 4 meter gezaagd en deze 'potten', die gewoon in de (natte) grond gestoken kunnen worden – met de dikste kant naar beneden uiteraard! – kunnen opnieuw tot een mooie knotwilg uitgroeien. We maakten er met behulp van de scouts zo'n honderdtal!

Groot was onze verbazing toen plots een televisieploeg van het TV1 Journaal opdook. Wat sfeer- en actiebeelden maken, een interview met de conservator en de voorzitter, en natuurlijk enkele interviews met de overenthousiaste scouts. Er heerste een opgewonden

MOLENBEEKVALLEI

sfeertje. De dag kon niet meer stuk. Ook Radio 2 was van de partij.

Op het middagjournaal van TV 1 was een uitgebreide verslaggeving te zien met voor zichzelf sprekende beelden: stevige actie van een groep vrijwilligers in een adembenemend landschap. De Molenbeekvallei van Vremde op het nationale nieuws! Hier werden we toch even stil van!

In het avondjournaal vormden de positieve beelden van een enthousiaste groep vrijwilligers en hard werkende scouts, die dan nog een schitterende uitleg over de Dag van de Natuur konden geven voor de camera, een schril contrast met een kleine betoging in Bornem tegen het Vlaams Ecologisch Netwerk. Een 1000-tal duidelijk gefrustreerde jagers, vissers, kasteelheren en landbouwers misbruikten deze Dag van de Natuur om zichzelf uit te roepen tot de echte en enige natuurbeschermers. Het was immers HUN natuur, HUN aanplantingen, HUN inzicht in natuurbeheer...

Het antwoord van Natuurpunt hierop is duidelijk:

op de Dag van de Natuur waren in 70 natuurgebieden in Vlaanderen, DUIZENDEN vrijwilligers in de weer om ECHT iets te doen voor de natuur.

Er werd met een begeesterend enthousiasme gewerkt aan meer en betere natuur in Vlaanderen. De resultaten liegen er niet om.

Bert

De afgezaagde 'poten' worden netjes verzameld voor de latere verkoop in het kader van de "Behaag Natuurlijk" actie.

Wilgen knotten vereist vakmanschap en aandacht

Harde en gemotiveerde werkers, de Boechoutse scouts, met een hart voor de natuur

MOLENBEEKVALLEI

Tracé van de Molenbeek verlegd

Over een lengte van 150 meter werd recent het traject van de Molenbeek in Vremde door een grondwerker in onze opdracht verlegd. Meteen het meest ambitieuze inrichtingsproject van onze natuurgebieden in de Molenbeekvallei.

Ter hoogte van één van onze hooilanden had de Molenbeek historisch een zeer onnatuurlijk verloop gekregen als een afwateringsgracht rondom het rechthoekig perceel. De beek lag ook niet op het laagste punt van de beekvallei.

Om deze onnatuurlijke beekloop ecologisch te corrigeren vroegen we in 2000 een vergunning om de beek licht meanderend en op het laagste deel van de vallei te herpositioneren op ons perceel natuurgebied. We kregen hiervoor – na 2 jaar (on)geduldig wachten overigens – een natuurvergunning van Afd. Natuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, een machtiging van de Provinciale Dienst Waterbeleid en een Stedenbouwkundige vergunning van de gemeente Boechout. Deze werken kaderen in de uitvoering van het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan voor de Molenbeekvallei, in integraal waterbeheer en uiteraard in de verdere uitbouw van de Molenbeekvallei als natuurgebied van Natuurpunt.

Door het droge najaar (augustus en oktober) kon dit zonder al te veel schade aan de graslanden. Er wordt dus een nieuw beektracé gecreëerd op het laagste punt van de vallei, licht meanderend aangelegd met zachte en steile oevers en met een grote poel, die o.a. zal dienen als paaiplaats voor vissen. Tussen het nieuwe tracé en een bestaande houtkant wordt een moeraszone aangelegd. Op het oude tracé wordt de beekbodem lichtjes opgehoogd en deze blijft bestaan als afwateringsgracht. De oevers worden afgeschuind om een variatie in plantengroei - van nat naar droog - te bekomen. Stroomafwaarts op het nieuwe traject wordt een visvriendelijke stuw aangelegd met 10 ton maaskeien om ook in droge periodes water te houden in de bovenloop van de Molenbeek en vismigratie (o.a. stekelbaars) mogelijk te maken.

Gunstige gevolgen

De gunstige gevolgen van deze werken zijn viervoudig :

1. Landschappelijk : een licht kronkelende beek oogt veel mooier in het landschap dan een gracht met rechte hoeken.
2. Natuurwaarde : door de vernatting van het perceel, de schuine oevers, de visvriendelijke stuw....zal een typische flora voor laagland-beek-

MOLENBEEKVALLEI

*Dit is beslist geen werk voor
vrijwilligers !*

*De graafmachine heeft haar
werk gedaan*

Hier komt een paaiplaats voor vissen

*Het meanderend beekverloop is
reeds duidelijk zichtbaar*

*Zo zag het landschap er uit
vooraleer de werken begonnen.*

*De beek kronkelt verder
stroomafwaarts doorheen een
moeraszone.*

*Hier ontstaat een nieuwe
beekloop*

Dit herinrichtingsproject wordt gesteund
door het Fonds Fernanda van Hege van
de Koning Boudewijnstichting.

MOLENBEEKVALLEI

valleien meer kansen krijgen (moerasplanten, waterplanten, planten van natte hooilanden...). Amfibieën en vissen vinden voortplantingsgelegenheden en als gevolg van één en ander verwachten we dat volgende vogelsoorten hun opwachting zullen maken (broed- en/ of fourageergelegenheid) : Watersnip, Bokje, Oeverloper, Witgatje, Waterhoen, Dodaars, Wilde Eend en ralachtigen, ook Blauwborst, Karekiet,...

3. Verhogen van het zelfreinigend vermogen van de beek : gezonde oppervlaktewaters hebben door de zeer hoge biologische activiteit het vermogen om op zichzelf een beperkte mate van vervuiling en aanrijking te verwijderen uit het systeem. Op deze wijze zal deze heraanleg (de stroomvertraging, de stuw,...) kunnen functioneren als een klein waterzuiveringsstation.
4. Verhogen van het waterbergend vermogen : door de heraanleg met schuine oevers, een grote poel en een stuw wordt bij hevige regenval heel wat water vastgehouden in dit kwelgebied van de Molenbeek. Een dalhoofd of kwelgebied van een beek dient vochtig te zijn om een goede waterkwaliteit en een continue beek-

stroom te garanderen. Door deze ingrepen verkleint het risico op overstromingen in de gebieden stroomafwaarts (Benedenloop Molenbeek, Klein Netebekken). Deze verhoging van het waterbergend vermogen kadert in het integraal waterbeheer. Voordeel voor de natuur : water in de moerasgebieden. Voordeel voor de mens : minder overstromingen in de bewoonde gebieden.

Bert

Vrijwilligerswerk vergt gereedschap, overleg maar ook... af en toe rust.

MOLENBEEKVALLEI

Molenbeekvallei onderzocht op Bryofyten en Lichenen

Op 5 november werd een detailopname gemaakt van de afgegraven percelen langs de beek door het FON (Floristisch Onderzoek voor Natuurbeschoud), afdeling mossen en korstmossen, in samenwerking met Natuur.studie. Er waren 10 deelnemers. Er werden naast botanische inventarisatie ook 11 metingen van de zuurtegraad van de bodem genomen. De lijsten moeten opgevat worden als een uitgangspunt voor de opvolging van het beheer. Hoewel niet veel soorten werden opgetekend, was het een goed beeld van dit soort biotopen. Er werden ook een aantal fungi aangetroffen, waarvan losse nota's gemaakt werden.

Door het afgraven van de voedselrijke bovenlaag in het perceel achter het militaire domein is een nieuwe uitgangssituatie ontstaan. Aanpalende percelen met intensieve maïsteelt kunnen hun nutriënten echter voortdurend blijven aanvoeren. Op deze aanpalende akker werd trouwens nog *Anthoceros agrestis* (Zwart hauwmos) opgemerkt, dat niet op het natuurgebied is teruggevonden. De lichenen stonden hier allen op *Fraxinus excelsior* (Gewone es). Pioniervegetaties met veel *Funaria hygrometrica* (Krulmos), *Scirpus setaceus* (Borstelbies) en *Alisma plantago-aquatica* (Grote waterweegbree) werden afgewisseld met grote vlekken *Alnus glutinosa* (Zwarte els), *Salix alba* (Schietwilg) en *Carex spec.* (Zegge), waaronder vermoedelijk

meer *Carex remota* (IJle zegge) dan we deze zomer voor mogelijk hielden.

Een ander nieuw landschapselement is de aanleg van een wandeldijkje, dat afspoelend water tegenhoudt in een plas. Hierin stapelt eutroof water zich op, zonder dat het kan afvloeien naar de Molenbeek. Alleen aan de randen zijn nog schraalindicaties opgevallen.

In het perceel met de verlegde beek werden enkele lichenen op Populier aangetroffen. Dries Vanden Broeck liet achteraf weten dat *Fellhanera subtilis* zeer uitzonderlijk wordt genoteerd. Waarschijnlijk is de soort in uitbreiding.

Wat *Fellhanera subtilis* betreft: in de checklist van P. Diederich en E. Sérusiaux staat die voor Vlaanderen enkel opgegeven voor het Maritiem district. Daar is hij ook maar bekend van één enkele locatie. Vreemde ligt in het Vlaams district, dus in een nieuw floradistrict. De soort werd gedetermineerd door L. Sparrius, een lichenoloog uit Nederland. Hij schrijft hierover het volgende: 'de soort is bij ons vrij zeldzaam, maar groeit behalve op bosbestakjes ook op boomvoeten van eiken en wilgen.'

In de Molenbeekvallei werd hij gevonden op de voet van een populier, langsheen een beek. Dit komt overeen met wat Diederich en Sérusiaux in de checklist vermelden, nl. dat deze soort altijd in eerder vochtige omstandigheden voorkomt.

Fellhanera subtilis heeft nog geen Nederlandse naam.

Erik

LAND VAN REYEN

LAND VAN REYEN

**Zeventigtal geïnteresseerden
bezochten Bessemgebied en
Koude Beek op 16 november**

Niet minder dan 70 geïnteresseerden waren ingegaan op het gezamenlijke voorstel van Natuurpunt Land van Reyen

***Jong geleerd is oud gedaan:
de jongste deelnemers aan de
Bessemwandeling***

en het Comité Bessemstraat om het Bessemgebied en de pas door de stad Mortsel aangekochte gronden langs de Koude Beek te gaan verkennen. Griet Lambert leidde de wandeling in met een interessante uitleg over het project van integraal waterbeleid en de samenwerking hieromtrent van de verschillende

gemeentebesturen en milieuraden met Natuurpunt.

De groep werd vervolgens opgesplitst volgens ieders interesse. Een vijftigtal mensen besloot Herman Keersmaeckers te volgen tijdens een boeiende natuurwandeling, de anderen volgden Jos Suetens, die een historisch overzicht gaf van de opeenvolgende gemeentebesturen in Boechout en de verschillende BPA's en voorgestelde, verworpen, uitgestelde, enz. gewestplannen.

De wandeling vertrok aan de Bessemstraat, kant Welvaartstraat, met een blik op de werkzaamheden (het was immers de Dag van de Natuur!!) aan de knotwilgen en de knot-canadapopulieren. Daarna stonden we even stil aan de amfibieënpool die door de stad Mortsel in 1999 werd aangelegd. De wandeling ging verder langs de (verdwenen) landbouwschool en de oude Van Rijswijck-brouwerij tot aan het mooie panoramische punt aan de Liersesteenweg. Via het lokale parkje en de restanten van de vijver van het vroegere kasteel 'Hof van Savelkoul' arriveerden we bij het recentelijk door Mortsel aangekochte stukje landbouwgebied. Hier werd meer info gegeven over de plannen en doelstellingen die de Stad Mortsel heeft in samenwerking met Natuurpunt, evenals over het provinciale initiatief voor een fietspad. Zo konden wij bijvoorbeeld zien waar binnenkort de knotwilgenrij zal worden aangeplant. Hiervoor zal men tenen van de op 16 november geknotte wilgen als plantgoed gebruiken.

Met een beetje verbeelding kon iedereen al zien wat een prachtig geheel de Bessemstraat, het parkje en de aangekochte grond in de nabije toekomst zal worden.

Dirk V. / Griet

Kinderen maken een “herfstmuseum” voor Dieseghemhoeve

13 oktober 2002, Kinderdag: een schitterende dag met zomerse temperaturen ... dat kon niet meer stuk. Ondanks de zware ‘concurrentie’ van de week van het bos werd het een aangename namiddag op Klein-Zwitserland, met vele enthousiaste kinderen.

Kijk eens hoeveel riet we verwijderen ? En nu ... op naar de nestkastjes ... met gids Leo.

Conservator Bob trok met een groepje kinderen het natuurgebied in om samen het herfstseizoen te ontdekken. Op het einde van de wandeling maakten de kinderen een heus ‘herfstmuseum’ voor de Dieseghemhoeve.

Daarna togen de kinderen, onder begeleiding van Griet, Hugo en Leo, naar de *amfibieënpool*, die gedeeltelijk droog stond, waardoor het riet gemakkelijker gemaaid kon worden. Een zware job, maar de jonge beheerders hebben zich niet laten kennen. Niet minder dan drie volle kruiwagens werden weggereden. Gekoppeld aan deze typische beheerst- aak was er het educatieve deel van de

NATUURPUNT MORTSEL

Weldra kent de herfst geen geheimen meer voor deze jonge natuurliefhebbers.

namiddag : een kijkje gaan nemen bij en in de *vogelnestkastjes* die her en der op Klein-Zwitserland verspreid hangen. De kinderen leerden over het hoe en waarom van de nestkastjes en stelden tegelijkertijd enkele beschadigingen vast : weer een onderdeel van het *beheer* van een natuurgebied.

Tenslotte konden de meer creatief aangelegde kinderen hun hartje ophalen in het *knutselatelier*, waar Patricia hen leerde hoe je met afgeval- len bladen en ander natuurlijk materiaal een prachtig herfst-kunstwerkje kan maken. Wie waren het meest verwonderd : de jonge kunstenaars of de fiere ouders ?

De volwassenen konden – terwijl hun jonge spruiten het natuurbeheer op hun niveau leerden kennen – het Mortselse natuurgebied intrekken, samen met Inge, die hen de geheimen van de vier natuur- elementen leerde kennen.

Voor en na werd iedereen verwelkomd in de gezellige Dieseghemhoeve.

Alweer een geslaagde kinderdag, die het plan doet rijpen om volgend jaar een nieuwe activiteit op kindermaat te orga-

NATUURPUNT MORTSEL

niseren. Zijn enthousiaste kinderen immers niet de natuurbeschermers van morgen ?

Gitta

Onvermoede kunstenaars deskundig begeleid door Patricia

Oude NMBS-terreinen Mortsel: positief nieuws!

In onze vorige Rietvink meldden we dat we de toekomst van de oude NMBS-terreinen somber inzagen. Vele mensen hebben zich echter intussen ingezet voor het behoud van dit belangrijke natuurverbindingsgebied.

Vandaag kunnen we dan toch al wat positiever nieuws brengen. De bestemming van het gebied stond op donderdag 14 november op de agenda van de Mortselse milieuraad. Ria Van Peer gaf een goed onderbouwde inleiding, waarna een discussie volgde tijdens dewelke sommigen ons voorstel om het gebied in te kleuren als parkzone in plaats van recreatiezone met alle mogelijke argumentaties versterkten. Met als positieve slotsom dat de Milieuraad de beleidsmakers adviseert om niet enkel het natuurgebied te beschermen, maar het ook op het Ruimtelijk Structuurplan in te kleuren als natuurgebied.

We willen de inwoners van Mortsel alvast laten kennis maken met het mooie natuurgebiedje. Daarom nodigen we iedereen uit op onze winterwandeling op 2 februari om 14 uur, waar we nu eens niet naar ons oude vertrouwde Klein-Zwitserland trekken, maar de oude NMBS-terreinen gaan verkennen. Zo kan iedereen het belang van dit natuurgebied met eigen ogen komen inschatten. Voor de concrete afspraken verwijzen we naar de Activiteitenkalender in dit nummer en op de website www.landvanreyn.be.

Gitta

Langstelige olijfwilg (*Elaeagnus multiflora*), een vloek of een zegen?

Misschien hebben jullie tijdens een herfstwandeling op Klein-Zwitserland wel de zwaar met vruchten beladen takken van de Olijfwilg gezien. Een mooie struik, die je ook tijdens de lente zal bekoren: de crème-keurige bloemen zijn bescheiden, maar overvloedig geurend aanwezig. Maar past hij wel in een natuurgebied? Een beetje informatie. Het gaat hier om de Langstelige olijfwilg of *Elaeagnus multiflora* (op naam gebracht door A. Van Hoof, voorzitter Kon. VI. dendrologische vereniging), een heester die vaak aangeplant wordt en die niet gemeenschapsvormend is. De plant is afkomstig van Japan en China, en is er gekend als de Goumi. Samen met Duindoorn behoort hij tot de Duindoornfamilie. De heester wordt vooral als decoratieve haag aangeplant, want hij behoudt zijn bladen tot diep in de herfst. Maar wat

men meestal niet weet, is dat de rode schijnbessen zoet en sappig zijn en aangenaam bitter smaken. Daarom zijn ze zo aantrekkelijk voor vele vogelsoorten en verwildert Olijfwilg, wat natuurlijk niet de bedoeling is in een natuurgebied. Tot daar weinig problemen, maar op de wortel van de Olijfwilg leven

wortelknolbacteriën in symbiose met de plant en dat verhoogt het stikstofgehalte van de bodem, iets wat we ook aantreffen bij Robinia, Blauwe regen, Christusdoorn en andere exoten. Bovendien heeft de plant geen relaties met andere bodemorganismen. Olijfwilgen vormen ook een reëel gevaar langs autowegen, aangezien ze zeer gemakkelijk afbreken. Afzagen is geen oplossing, want er wordt veelvuldig wortelopslag gevormd.

De positieve én negatieve aspecten van de Olijfwilg tegen elkaar afwegen is een van de belangrijke keuzes van de beheerders van het natuurgebied.

Gitta

NATUURPUNT MORTSEL

Voorbije activiteiten

Op 21 september bemande onze werkgroep een informatief standje op de bruisende Mortselse Jaar- en Rommelmarkt. De volgende dag vertegenwoordigde NP de natuur op de Mobiliteitsmarkt in Fort IV. Ook onze Groene Winkel deed het goed: we verkochten niet minder dan 59 flessen wijn!

Bob gidste op 4 oktober op Klein-Zwitserland 16 kinderen tussen 10 en 11 jaar van Ritmica.

Op 11 oktober was het de beurt aan 43 achtjarigen van de Tandemschool.

Twee dagen later organiseerden we de tweede uitgave van onze Gezinsdag. Het verslag vindt u elders in de Rietvink.

Op 24 oktober gidste Bob samen met Tuur Wuyts twee klassen van 25 leerlingen in Fort IV.

Gitta

KLEIN-ZWITSERLAND

Een greep uit de Vogelwaarnemingen

Paul Vermuyten, de 'nestkasten-beheerder' van Klein-Zwitserland, zit regelmatig, gewapend met een verrekijker, naar de bomen en in de lucht te speuren op zoek naar opvallende of boeiende vogelwaarnemingen.

Zo zag hij in oktober niet minder dan 500 koperwieken op weg naar het zuiden. Tussen deze koperen juweeltjes verschoelen zich enkele andere soorten, zoals 8 Beflijsters, 87 Kramsvogels en 32 Grote lijsters.

Dank voor de meldingen.

WOLVENBERG **Reservaatnieuws**

September

Vijf zondagen na elkaar werd er gewerkt aan de uitvoering van het beheersplan. Vooral de centrale poelen en het wandelpad werden gemaaid en gehooïd. Van de werkploeg van Natuurpunt is niets meer vernomen. We doen stil voort op ons eigen tempo en stellen op verzoek van Natuur.beheer een winterprogramma op. Als we de spoorbermen gezamenlijk bezoeken, stellen we aan de Konijnnewei een werf vast die de verlegging en recht-trekking van de Singel voorbereidt. Deze werken zijn niet verleend. Er wordt geschreven, gemaïld en gebeld, maar men stuurt ons van het kastje naar de muur. Tot op heden geen bericht; enkel niets-zeggende raad. Op 14 september bemannen we een stand op de Cultuurmarkt 'Berchem Bruist' op de Victor Jacobslei. Twee educatieve excursies (Landschapecologie II) gaan door in Petroleum-Zuid met een bescheiden belangstelling. Uit de Zuidrand, waar de "Petro!" toch ligt, is niemand ingeschreven.

Oktober

Vijf zondagen na elkaar staat het beheer in het teken van exotenbestrijding, maaien en afhooien en voorbereiding op de milieukeek van Antwerpen. In dit kader werden drie dagen natuurwandelingen ingericht met diverse scholen. Er was tevens een wandeling voor de 'buurtgroep der Goden' aangevraagd, uit o.a. Mercurius-, Jupiter- en Marsstraat. Hierbij ging de volle aandacht naar spontane natuur en het gemis hieraan in de buurt van de Groenenhoek. In de groep was ook iemand van het Instituut voor Natuur-

behoud aanwezig, waarmee we de grondwaterproblematiek grondig doornamen. Een grote verrassing kwam tijdens het bezoek van de Indian Scouts (Zurenborg), toen na een inleiding over de wolf daadwerkelijk drie wolven aan speciale leiband tot bij de kinderen werden gebracht. De tamme dieren gedroegen zich goed; de Blauwe reiger zat vlakbij en bleef rustig zitten. Op 13 oktober ging de open wandeling door met als thema Paddestoelen, onder leiding van Judith De Keyser. De Emäusschool kwam met twee klassen voor een rondleiding over Bos. Twee speciale vergaderingen gingen door. Eén met Louis Sels als verantwoordelijke voor de Groendienst, over de afwerking van het wandelpad op de heuvel. Wegens zeer zwaar materiaal kan er bijna niets van de werken worden ondersteund. Wel worden nog twee vrachtwagens met kempenzand geleverd. Dit kan helaas niet op de geschikte plaats worden gebracht. Voorts is met Peter Raats, verantwoordelijke voor cultuur in Berchem een overeenkomst gesloten voor de verspreiding van het nieuwe Natuurwandelboekje en de links van de website van Wolvenberg naar de site van District Berchem. De werkgroep Wolvenberg Natuurlijk gaat immers door als geprivilegieerde culturele vereniging. De nieuwe brochure gaat in première op de geschenkenbeurs in het CCB..

November

Een maand met vooral natuurbeheer, op 3, 10, 16 en 24 november. **De Dag van de Natuur** bracht ons samen met enkele jeugdbewegingen, die hun beste beentje voorzetten. We bedanken hiervoor de **Indian scouts**, en zeker de plaatselijke **JNM**, die bijzonder mooie inspanningen leverden, zowel met de grotere

De Indian Scouts zijn aandachtige luisteraars voor de natuurgids.

leden, als met de piepwerking. Jos Moeskops zorgde voor het middagmaal! Er werd voornamelijk gemaaid en gehooïd, maar ook de watercrassula werd bestreden in een poel. Dit kon nog voor de hevige regens de bekkens lieten vollopen. Voorts werden storende exoten opgeruimd, en stormschade hersteld. Zowel 's morgens als 's namiddags waren geleide excursies ingericht om het beheer toe te lichten. Het maaien van de percelen aan de Brilschans moest wachten op een bevestiging van de natuurlandploeg van Antwerpen. Spijtig genoeg hebben we totaal geen reactie van deze geleiding van onze vereniging gekregen. Ook de vervanging van het gestolen ingangspaneel laat verder op zich wachten. Het leveren van zand door de Groendienst tegen 16 november werd uitgesteld.

Erik

Platanen op de Leien gered ?

Dat de communicatie met de Stad Antwerpen en ons niet gesmeerd loopt, weten we intussen al wel. Terwijl in het GNOP een belangrijke betekenis ge-

WOLVENBERG

hecht wordt aan de Konijnnewei als onderdeel van het natuurverbingsgebied tussen Hobokense polder en Wolvenberg, zien we in de praktijk dat weinig rekening wordt gehouden met dit uitgangspunt. Om de burger te vriend te houden wordt een enorme inspanning geleverd om een deel van de platanen op de leien te 'redden'. Grote machines graven honderden bomen uit en planten ze over naar 'een wei buiten de stad'. Blijkt toch wel dat deze problematische exoten op de Konijnnewei worden geplant! Een bijzonder slechte start voor het park dat hier nadien wordt aangelegd, en waarin wij hopen een aantal natuurwaarden te kunnen behouden. Wat verschrikkelijk spijtig dat wij hier als vereniging worden buiten gehouden.

Erik

Zeldzame varen uit Militair Hospitaal eindelijk op naam gebracht.

In ons werkingsgebied ligt een groot, verlaten militair complex, dat de afgelopen jaren herhaaldelijk werd onderzocht op zijn merkwaardige plantenrijkdom. In één van de kelders werd in 1998 een varenpopulatie opgemerkt, die in 2000 gedetailleerd werd beschreven. Eén van de vreemde varens was *Pteris cretica*, een Vleugelvaren bekend uit Zuid-Europa, de andere was duidelijk uit het geslacht *Adiantum*, destijds beschouwd als *Adiantum capillus-veneris* (Gewoon venushaar). Dit blijkt nu anders te zijn. In het Nederlandse Delft, waar Raymond van der Ham een zeer zeldzaam Venushaar ontdekte op een oude muur in een Brouwerij, stond de stad op haar kop.

WOLVENBERG

Raymond determineerde de soort als *Adiantum raddianum*, een Braziliaanse varensoort, die thans veel verwildert in subtropische streken. Omdat de brouwerij moest worden afgebroken, werd een stuk muur met de zeldzame varen uitgezaagd om de zeldzame vondst niet verloren te laten gaan. Boekjes met stadswandelingen voor flora op de oude Delftse muren werden gedrukt, er kwam een website over de vondst...

Als Wim Strecker zijn foto's van het Antwerpse Venushaar ter beschikking stelt, komt het antwoord uit Nederland snel. 'Ik heb je foto's in goede orde ontvangen. Ik determineer de *Adiantum* als *A. raddianum*. Dit is dezelfde soort die ik ook enkele jaren geleden in Delft op een muur vond. Begrijp ik goed uit de foto's dat je meerdere exemplaren hebt gevonden? Dezelfde vindplaats? Worden er sporen gevormd?'

Er worden inderdaad sporen gevormd, opnieuw een unicum, en Raymond krijgt een herbarium exemplaar opgestuurd. Na enkele dagen herroept Raymond zijn ontdekking, door onzekerheid over de nervatuur en sporendoosjes. Als ik hem nogmaals vraag om spoedig uitsluitel, antwoordt hij: 'Ik had zelf ook al een verdenking in de richting van *capillus-veneris*. Nu jij er ook over begint, ben ik maar gelijk het herbarium ingedoken, en ben samen met Harald Schneider tot de conclusie gekomen dat het inderdaad ***Adiantum capillus-veneris*** is. Het is een iets afwijkende vorm (nogal brede sporangia), maar valt wel binnen de variatiebreedte van de soort'. Dat betekent dat er in de laatste paar jaar met zekerheid 3 verschillende *Adiantum*-soorten in de 'lage landen' zijn gevonden: *A. capillus-veneris*. (Antwerpen), *A. diaphanum* (Delft, Den Haag, en volgens

een recent mailtje ook in Gent) en *A. raddianum* (Delft, en mogelijk Utrecht).

De eerste vondst in België wordt prompt cadeau gedaan aan het buitenland. Ere wie ere toekomt, want in Vlaanderen was er uit wetenschappelijke hoek nauwelijks reactie. Erger nog, de Stad Antwerpen

Gewoon Venushaar

heeft het Militair Hospitaal nu zelf aangekocht, en schrijft gewoon een wedstrijd uit voor bouwpromotoren. Over de unieke vondsten op haar grondgebied wordt geen woord vuil gemaakt. Daarom doe ik het maar.

Wij blijven hopen op een zeer groene invulling van het complex, en behoud van de kelder die al zoveel jaren kans zag deze prachtige en zeldzame varens te laten groeien en zelfs te laten uitzaaien.

Erik Molenaar

LAND VAN REYEN

Vorbije activiteiten

Natuurpunt op Suikeren Zondag te Lint

De weergoden waren Lint dit jaar goed gezind op het jaarlijks dorpsfeest Suikeren Zondag op 15 september, feest waarvan Natuurpunt Land van Reyen voor het eerst deelnam met een eigen stand. Deze stand sloot aan bij de tent die

De aantrekkelijke stand van Natuurpunt Land van Reyen, die gepast aanleunde tegen de tent van de Lintse Milieuraad

Milieuschepen Paul Janssens verstrekt uitleg over de huidige en toekomstige toestand van het gemeentepark

de Lintse Milieuraad voor de gelegenheid had opgezet om een tentoonstelling te tonen rond het thema "water". Naast PIDPA verleende ook Natuurpunt hieraan zijn medewerking door de plaatsing van enkele aquaria met amfibieën uit de lokale waterlopen en het druk bekeken trinoculair, waarmee natuurminiatuurtjes in al hun schoonheid kunnen bekeken worden.

Mooi weer, veel volk, een geslaagde natuurwandeling doorheen het overgebleven Lintse groen die begeleid werd door Bob Verelst en Walter Suys, meer moet dat niet zijn. Dank aan de spontane medewerkers, en voor herhaling vatbaar.

LAND VAN REYEN

Visdiefjes niet alleen over Berchem.

In de vorige Rietvink publiceerden we een artikeltje over Visdieven die over Berchem en de kernstad vliegen. Enkele beaamden dat ze deze vogels inderdaad ook gezien hadden. De meest opmerkelijke reactie kwam echter van Kris De Rouck uit Lint.

Hij observeerde reeds tijdens verschillende zomers Visdieven te Lier-Duffel. Deze vogels vlogen soms hoog in Westelijke richting weg nadat ze een visje gevangen hadden. Enkele jaren geleden slaagde Kris erin zo'n exemplaar met vis in de snavel te volgen met de wagen : van Lier naar Lint en verder naar Hove waar hij de vogel uit het zicht verloor, vliegend in de richting van Mortsel of Edegem. Dus waarschijnlijk ook over Mortsel, Berchem, eventueel Wilrijk en Antwerpen richting Schelde en Linkeroever. Een behoorlijke afstand toch voor dagelijkse voedselvluchten. De exacte broedplaats van deze vogels is ons echter niet bekend. Wie kan ons hierover iets meer vertellen?

Steven

Dia-avond over Vlaamse en Indiase Natuur

Gemeenschappelijke avond met Natuurpunt Zuidrand Antwerpen

Zaterdag 15 februari 2003
Een absolute aanrader!

Inviteer gerust vrienden en familie, want deze avond hebben we niemand minder

dan Bernard Castelein te gast! Bernard behoort tot de beste natuurfotografen van ons land en van Europa. Als ex-voorzitter van de Bond Verantwoorde Natuurfotografie is hij bij velen van onze leden gekend hetzij van vorige dia-voorstellingen, hetzij van het Internationaal Natuurfotografie Festival waar hij dit jaar tussen andere befaamde internationale natuurfotografen op de affiche prijkte!

In overleg met Bernard hebben wij voor volgend veelbelovend programma gekozen:

In deel 1: natuur dicht bij huis: (gebieden ten Noorden van Antwerpen: Kalmthoutse Heide, Groot en Klein Schietveld, Peerdsbos...). Hierin krijgen we beelden van landschappen, insecten, planten, vogels en zoogdieren, vorm en structuur in de natuur.

In deel 2: het Keoladeo Ghana N.P. (India), beter gekend onder de naam Bharatpur. Dit vogelreservaat kent Bernard door en door, vermits hij het in de afgelopen 6 jaar 13 keer bezocht.

Deze avond gaat door in de Dieseghemhoeve, Wouter Volckaertstraat 44 te Mortsel, een prachtige locatie om ten volle van de schitterende beelden en de boeiende commentaar te kunnen genieten!

Deelname in de kosten: 3 • per persoon. Aanvang om 20u en einde van de dia-reeks voorzien omstreeks 22u. Nadien is er kans om na te genieten bij een alom geprezen glaasje fruitwijn van onze afdeling.

Info: Hilde Vangrunderbeek
tel. 03/457 97 51

LAND VAN REYEN

Op zoek naar een fijn eindejaarsgeschenk?

Een jaarlijks weerkerend probleem: wat zullen we nu weer geven aan onze “naasten” want... ze hebben al alles. Het zoveelste parfumsflesje, de zoveelste stropdas, het zoveelste abonnement op één of ander tijdschrift? Of iets wat niet alleen voor de betrokkene goed overkomt, maar waarmee hij/zij kan uitpakken en zijn of haar hele omgeving nog kan verblijden?

Wat dacht je van één of meer flessen van onze eigenste biologische wijn, een zeldzaamheid die andere afdelingen van Natuurpunt ons zelfs benijden en bijgevolg een uniek geschenk waarmee je gegarandeerd goed scoort.

Keuze te over, van onze aperitieven *Roesje* (sherry-achtig) en *Lieveling* (porto-achtig) tot de dessertwijnjes *Zilveren Maan* (wit), *Rood Weeskind* (rood) en *Harlekijn* (rosé). En duur zijn ze helemaal niet: 5 euro per fles, en een 13e gratis bij aankoop van 12 flessen. Daarmee kan je toch een heleboel mensen gelukkig maken dit eindejaar?

Bestellen en afhalen kan bij

Bert Andries, Boomkensstraat 20, 2531 Vremde, tel. 03/455.82.89, bert.andries@landvanreyen.be

Fred Vanhaverbeke, Ergo De Waellaan 54, 2100 Deurne, tel. 03/321.66.15 fred.vanhaverbeke@pandora.be

LAND VAN REYEN

Lege toner- en inktpatronen welkom bij bestuursleden

Zoals u wellicht reeds vernam, zamelt Natuurpunt lege toner- en inktcartridges in, in samenwerking met de firma Tomson bvba.

Deze actie heeft een tweevoudig doel: enerzijds willen wij hiermee de natuur beschermen tegen het onverantwoord wegwerpen van dergelijke natuurvervuilende voorwerpen, anderzijds kunnen wij hiermee een mooie bron van extra inkomsten aanspreken voor onze vereniging. Inkomsten die dan weer gebruikt worden voor de werking van de afdeling en/of de aankoop van waardevolle natuurpercelen.

Immers, voor elke toner- of inktcartridge die wij inzamelen, ontvangen we 1,20 euro vergoeding. Daarvan gaat maximum 1 euro naar het inzamelpunt, minimum 0,20 euro blijft in de kas van Natuurpunt.

Ongetwijfeld wordt ook u geconfronteerd met lege toner- en inktpatronen van printers, hetzij vanuit privé gebruik, hetzij op het werk. Vandaar deze oproep: breng uw lege toner- en inktpatronen naar één van de bestuursleden van Natuurpunt Land van Reyen, waarvan u de lijst achteraan in dit nummer terugvindt. Zij zorgen ervoor dat alle ingezamelde cartridges bijeengebracht en verrekend worden. De natuur zal er u eens te meer dankbaar voor zijn

Wij hamsteren jouw lege inktpatronen*

Deponeer hier
jouw lege
inktpatronen*

Inge inktpatronen zijn bestrijdingsmiddelen. Toch verduidelijkt het ons grote doel: het wegwerpen van lege inktpatronen. Natuurpunt is een jong bedrijf, gespecialiseerd in het verzamelen en sorteren van gelede inktpatronen. Het resultaat is een verzameling die wordt in Vlaanderen ingezameld. Het is bij het verzamelen en sorteren van lege inktpatronen dat Natuurpunt de meeste inkomsten realiseert. Natuurpunt en Tomson werken samen met de inzamelers van lege inktpatronen. Natuurpunt wordt van haar rekening van inktpatronen, zowel mogelijk als nieuw, verzameld. Voor elke ingezamelde inktcartridge ontvangt Natuurpunt een vergoeding van Tomson. Het is ook in deze inzamelingsfase dat Natuurpunt de meeste inkomsten realiseert. Het is bij het verzamelen van lege inktpatronen dat Natuurpunt de meeste inkomsten realiseert. Het is bij het verzamelen van lege inktpatronen dat Natuurpunt de meeste inkomsten realiseert.

NATUURPUNT
Rijksweg 1220 • www.natuurpunt.be
info@natuurpunt.be

TOMSON
Rijksweg 1220 • www.tomson.be
info@tomson.be

*Alle inktpatronen en toners van printers, las, en inktpatronen van andere merken.

• Vergeet uw lidgeld niet te vernieuwen !

Geef toe: zou u het prettig vinden om in de loop van dit jaar te moeten vaststellen dat u noch ons Natuur.blad, en al evenmin deze Rietvink nog in uw brievenbus krijgt? Om dat te vermijden, kan u best zo vlug mogelijk – indien het al niet gebeurd is!- uw lidgeld bij Natuurpunt vernieuwen. Het bedraagt nog steeds 17,50 euro per gezin, en daarvoor krijgt u heel wat in ruil.

In de eerste plaats steunt u hiermee onze permanente actie om zoveel mogelijk waardevolle natuurgebieden in de eigen streek te bewaren. De natuur is immers een kwetsbaar erfgoed, dat wij graag ongeschonden doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Met zijn allen moeten we waken over het behoud van deze schat.

Anderzijds hebben we de natuur zelf ook nodig. We kunnen hierin genieten van rust, van stilte, van de verrassende verscheidenheid van al wat leeft, van een boeiend en veelzijdig landschap. Daarvoor ontving u vorig jaar reeds onze Wandelgids 2002, waarin u ongetwijfeld een aantal wandelingen hebt gevonden waaraan u veel plezier hebt beleefd.

Dan is er nog Natuur.blad, vijf maal per jaar, met uitnodigingen voor wandelingen, cursussen, acties, natuurwerkdagen... Met boeiende verhalen over de natuur die ons omringt. Met unieke beelden ook van Vlaamse natuurfotografen.

Last but not least: de Rietvink, uw plaatselijke correspondent die u vier maal per jaar informeert over het reilen en zeilen in uw bloedeigen streek.

Zou het niet jammer zijn indien u en uw gezin dit alles moesten missen, temeer omdat het lidgeld slechts 17,50 euro per jaar bedraagt voor de hele familie?

• Maak het simpel met domiciliëring

Omdat ieder van ons aan zoveel zaken tegelijk moet denken, vergeten we wel eens iets. Bijvoorbeeld de betaling van het lidgeld bij Natuurpunt. Dat kan op een eenvoudige manier vermeden worden door middel van een domiciliëringsopdracht. Natuurpunt int dan automatisch elk jaar uw lidgeld, zodat u alvast van deze bekommernis verlost bent.

Indien u reeds lid bent van Natuurpunt, gebeurt de eerste inning van het lidgeld bij het begin van het volgende werkjaar. Belangrijk: vergeet dan niet uw lidnummer te vermelden op de domiciliëringsstrook. En ook het identificatienummer voor domiciliëringen van Natuurpunt moet steeds vermeld worden: **00409423736**.

Indien u voor deze soepele betalingsformule kiest, ontvangt u als attentie het boeiend boek over het leven van de Roodborst: "**De Roodborst, dichtbij en ver weg**".

We maken het u alvast zo makkelijk mogelijk en drukken op de volgende pagina een **Bericht van domiciliëring** af, dat u ingevuld kan opsturen naar:

Natuurpunt, Kardinaal Mercierplein 1, 2800 Mechelen.

LAND VAN REYEN

Bericht van domiciliëring

Hierbij geef ik Natuurpunt vzw de toelating om vanaf heden mijn lidmaatschap met eventueel een gift en/of abonnement op Natuur.focus en/of Natuur.oriolus te innen van mijn rekening en dit tot uitdrukkelijke herroeping.

☐ Lidgeld (abonnement Natuur.blad inbegrepen):	17,50 €
☐ Eventuele gift:	€
☐ Abonnement Natuur.oriolus:	8,50 €
☐ Abonnement Natuur.focus:	8,50 €
☐ Abonnement Natuur.oriolus en Natuur.focus	14,50 €

Totaal: €

Rekeningnummer:

□□□-□□□□□□□□-□□

Naam en voornaam:

□□□□□□□□□□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Straat:

□□□□□□□□□□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□□□□□□□□□ en nummer: □□□□

Postcode en gemeente:

□□□□
□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Datum:

□□-□□-□□□□

Handtekening:

□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Lidnummer (indien reeds lid):

□□□□□□□□

In drukletters ingevuld en onder gesloten omslag terugzenden naar Natuurpunt, K. Mercierplein 1, 2800 Mechelen. Of afgeven aan een medewerker van Natuurpunt.

Identificatienummer: 00409423736

LAND VAN REYEN

Een jaar lang kijkplezier

U houdt het niet voor mogelijk, maar voor de meer dan democratische prijs van 7,50 euro kunnen wij u een heel jaar lang natuurlijk kijkplezier bezorgen.

U heeft het al begrepen: onze jaarkalender 2003 is er, en het is opnieuw een unieke verzameling natuurfoto's geworden van niemand minder dan de in België wereldberoemde natuurfotograaf Michel Decler. Hij legde zijn visie op planten, dieren en landschappen uit eigen streek vast in 12 bijzonder fraaie, soms aangrijpende kleurenfoto's op groot formaat (34 x 23 cm), met daaronder telkens een duidelijke maandagenda met plaats voor korte notities. Bij elke foto wordt tevens een korte verklaring gegeven.

Verwen uzelf en/of uw familieleden of vrienden met een natuurkalender, zodat ze een heel jaar lang aan u denken.

De kalenders 2003 van Natuurpunt zijn te koop bij de bestuursleden waarvan u de lijst achteraan deze Rietvink terugvindt. Niet twifelen: doen!

ACTIVITEITENKALENDER

Vrijdag 24 januari 2003

Algemene Ledenvergadering, met een beknopt overzicht van de belangrijkste verwezenlijkingen in 2002 binnen ons werkingsgebied om 20 uur, maar vooral met een verzorgde receptie vanaf 21 uur. Een unieke gelegenheid om bij te praten en nader kennis te maken met onze actieve vrijwilligers en andere natuurpunters.

Plaats: Gemeentelijke Basisschool Lint, Duffelsesteenweg 48, 2547 Lint

Info: Bert Andries, 03/455.82.89 of bert.andries@landvanreyen.be

Zondag 2 februari

Er is nog steeds heel wat beroering in Mortsel over de uiteindelijke bestemming van de oude NMBS-gronden. Natuurpunt Mortsel laat jullie graag de grote natuurwaarde van het gebied kennen tijdens de winterwandeling van 2 februari. We verwachten jullie om 14u aan de Dieseghemhoeve, vanwaar we via de voetgangerstunnel naar het gebied wandelen.

Contactpersoon : Bob Verelst (tel 03 449 44 88).

Bestuur Natuurpunt Land van Reyen

Bert Andries Voorzitter Ledenadministratie Aankoopverantwoordelijke Milieuraad en GNOP-commissie Boechout	Boomkensisstraat 20	2531 Vremde	03.455.82.89 bert.andries@landvanreyen.be
Jos Stessens Ondervoorzitter Verantwoordelijke Educatie MR Boechout	Fruithoflaan 20	2530 Boechout	03.455.51.19
Ria Van Peer Secretaris Milieuraad Mortsel	Nieuwelei 33b	2640 Mortsel	03.455.87.33 ria.vp@skynet.be
Fred Vanhaverbeke Penningmeester	Ergo De Waellaan 54	2100 Deurne	03.321.66.15 fred.vanhaverbeke@pandora.be
Frank Adriaensen Beleidsverantwoordelijke Milieuraad Boechout	Boshoeck 234	2530 Boechout	03.454.03.30 fadria@uia.ua.ac.be
Marcel Van Waerebeke Conservator Molenbeekvallei Verantwoordelijke Beheer	Molendijk 83	3582 Koersel	0479/79.93.66 011/42.22.51 marcel.vanwaerebeke@lin.vlaanderen.be
Marc Janssens Co-Conservator Molenbeek	Berthoutstraat 24	2531 Vremde	03.455.29.79 marc.janssens@medtronic.com
Bob Verelst Conservator Klein Zwitserland GECORO Mortsel	Heideland 12	2640 Mortsel	03.449.44.88 bobverelst@hotmail.com
Griet Lambert Co-Conservator Kl. Zwits. Milieuraad Mortsel	Steenakker 70	2640 Mortsel	03.449.51.57 griet.lambert@skynet.be
Erik Molenaar Conservator Wolvenberg Verantwoordelijke Natuurstudie Milieuraad en GNOP-commissie Antwerpen Redactie Rietvink	F. Coosemans - straat 24	2600 Berchem	03.218.59.69 erik.molenaar@skynet.be
Ludo Dillen GECORO, GNOP-commissie, Milieuraad Boechout	Groene Stap 4	2530 Boechout	03.455.71.32
Marlies Van Waerebeke Groene Winkelstand Promotiemateriaal	Ergo De Waellaan 54	2100 Deurne	03.321.66.15 0479/79.93.66 marlies.van.waerebeke@pandora.be
Dirk Raekelboom	Betanielaan 37	2547 Lint	03.454.33.94 0475/266340 dirk.raekelboom@yucom.be
Paul Van Deuren Milieuraad Lint Eindredactie Rietvink	Heidelaan 3	2547 Lint	03.289.09.32 0498/86.83.21 Paul.Van.Deuren@tiscali.be
Mark Snyders	Keizershoevestraat 9	2610 Wilrijk	03.218.95.99 mark.snyders@xylos.be
Jos Moeskops	J. De Villegasstr. 24	2600 Berchem	03.239.66.59 jos.moeskops@antwerpen.be
Steven Keteleer Redactie Rietvink	W. Van Laerstraat 10	2600 Berchem	03.239.22.78
Wouter Bervoets	Mechelsestwg. 21	2540 Hove	03.455.91.76 wouterbervoets@hotmail.com
Ive Vankrunkelsven	Van de Wervestraat 6	2060 Antw.	ive@mail.be ive.vankrunkelsven@wim.vlaanderen.be
Carlos da Cunha Webmaster	Korte Pastoorstraat 7	2600 Berchem	03.281.63.26 webmaster@landvanreyen.be
Gitta Torfs Redactie Rietvink	Tweelingenstraat 2	2018 Antw.	03.272.43.78 call_T@village.uu.net

www.landvanreyen.be

Zesde ontmoetingsdag Antwerpse Koepel voor Natuurstudie

ANKONA, de Antwerpse KOepel voor NATuurstudie organiseert in 2003 voor de zesde maal haar jaarlijkse ontmoetingsdag. Eenieder die begaan is met de natuur en natuurstudie in de provincie Antwerpen is van harte welkom op **zaterdag 8 februari 2003** in het **provinciehuis, Koningin Elisabethlei 22 te 2018 Antwerpen**. Op deze studiedag worden een aantal natuuronderzoeken in de provincie Antwerpen uit de doeken gedaan, maar wordt ook aandacht gevraagd voor paleontologie en sterrenkunde.

De voormiddag start met het openingswoord en een reeks korte oproepen, waarna men voordrachten kan bijwonen van één van volgende themagroepen: beheer, reptielen en amfibieën, zoogdieren, paleontologie en sterrenkunde.

Op het namiddagprogramma staan
(onder voorbehoud, wijzigingen kunnen nog volgen)

Eddy Gadeyne (MILVUS)

Dagroefvogeltellingen

Wouter Van Landuyt (Instituut voor Natuurbehoud)

Atlasproject flora van Vlaanderen: stand van zaken en toekomst

Tim Adriaens (lieveheersbeestjeswerkgroep Coccinula)

Verspreiding en ecologie van lieveheersbeestjes in Vlaanderen

Bart Van de Vijver en Sofie Vincke (Universiteit Antwerpen)

Diatomeeën in het Netebekken

Jos Volders (KAMK)

Wat zijn Gordijnzwammen?

Dirk Vandenbussche (PIH)

Adders, zwarte gaten en laarzen, een blik op het provinciale soortenbeleid

Gedurende de ganse dag zijn info- en boekenstands van diverse natuurverenigingen te bezoeken.

**De deelname aan deze studiedag is gratis maar
inschrijven is noodzakelijk.**

Voor meer informatie en inschrijving kan u terecht bij Dirk De Beer (03-259 12 36/ natuur@pih.provant.be). Op de ANKONA-site vindt u het volledige programma terug (www.ankona.be).

COLOFON

Verantwoordelijk Uitgever:

Bert Andries

Redactie:

Gitta Torfs, Griet Lambert, Erik Molenaar, Steven Keteleer, Dirk Verstraeten, Paul Van Deuren, Bert Andries

Fotografie:

Paul Van Deuren, Gitta Torfs, Wim Strecker, Frank Adrieansen, Bert Andries

Opmaak:

look@me productions - 0473 380 622 - info@lookatme.to

Druk:

Copymatic, Berchem 03/239.68.14

Redactie-adres:

Natuurpunt Afdeling Land van Reyen, p/a Bert Andries, Boomkensstraat 20, 2531

Vremde - tel. 03/455.82.89

bert.andries@landvanreyen.be

